

REFERAT Handicapråd d. 24-06-2021

Mødedato Torsdag d. 24. juni 2021 kl. 17:00

Mødested Byrådssalen

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Perspektiver fra Handicaprådenes Dag 2021	4
Temaer til drøftelse.....	6
Besøgsture.....	8
Årsrapport 2020 social-, sundheds- og ældreområdet.....	9
Antal magtanvendelser 2020 på ældre- og handicap- og psykiatriområdet.....	11
Etablering af borgerrådgiver.....	13
Orientering fra formanden.....	15
Meddelelser.....	16
Eventuelt.....	17
Godkendelse af referat.....	18

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

27.69.48A00-1-21

Sagsfremstilling

Dagsorden godkendes.

Fagchef for Handicap & Psykiatri indstiller,

- At dagsorden godkendes.

Beslutning

Dagsordenen godkendt

Det undersøges om vi kan få varm mad den sidste mødedag i år.

Punkt 2: Perspektiver fra Handicaprådenes Dag 2021

27.69.48A00-1-21

Resume

På Handicaprådenes Dag, som blev afholdt den 21. april 2021, blev resultaterne af VIVE's undersøgelse: "Inddragelse og tillid i mødet mellem kommunerne og borgere med handicap" fremlagt. Undersøgelsen viste, at der er forskel på borgernes, de kommunale ledere og sagsbehandlers oplevelse af mødet med hinanden, og finder frem til fem dilemmaer, som påvirker inddragelse og tillid.

På baggrund af undersøgelsens resultater kommer Det Centrale Handicapråd med otte konkrete anbefalinger, som de opfordrer til, at man forholder sig til på alle niveauer som redskab til at styrke tillid og inddragelse.

Sagsfremstilling

VIVE har på foranledning af Det Centrale Handicapråd undersøgt forholdet mellem borgere med handicap og kommunerne. Formålet med undersøgelsen var, at:

1. Dokumentere og sammenligne hvordan kommunale sagsbehandlere/ledere og borgere med handicap oplever mødet med hinanden
2. Samle viden om barrierer og muligheder ift. styrket borgerinddragelse og borgernes tillid til sagsbehandlingen
3. Indsamle eksempler på initiativer som kommuner m.m. har gode erfaringer med at anvende i arbejdet med borgere med handicap

GAP-analysen viser, at der er forskel på borgernes, de kommunale ledere og sagsbehandlers oplevelse af mødet med hinanden. Generelt er der en betydelig forskel mellem borgernes og kommunernes oplevelse af mødet:

- De største forskelle mellem borgere og kommuner fremkommer, når der spørges om hjælpen opfylder borgerens behov og overholder loven, og når der spørges til inddragelse.
- De mindste forskelle fremkommer, når der spørges til sagsbehandlernes viden og myndighedernes samarbejde (sidstnævnte vurderes lavt af alle).

Hvor sagsbehandlerne har en oplevelse af, at de inddrager borgerne, har kun halvdelen af de adspurgte borgere samme oplevelse. Det skyldes at borgere og sagsbehandlere ikke har samme opfattelse af betydningen af inddragelse. Inddragelse handler for sagsbehandlerne om information, høring og at give borgernes valgmuligheder, men for borgerne handler det om at føle sig anerkendt, forstået og lyttet til.

Overordnet finder analysen frem til fem dilemmaer, som påvirker inddragelse og tillid:

- Ekspertisedilemmaet: Sagsbehandler eller visitor vil ikke bevilge borgeren den hjælp borgeren efterspørger, fordi de mener at vide bedre.
- Økonomidilemmaet: Borgere og nogle sagsbehandlere kan opleve resultaterne af kommunens sagsbehandling som begrænset af økonomiske overvejelser.
- Fragmenteringsdilemmaet: Borgerne oplever at blive "fragmenteret ud" på forskellige afdelinger i mødet med kommunen, og at de ofte selv må tage ansvar for koordineringen og helheden. Sagsbehandlere oplever også ofte det tværfaglige samarbejde som svært, blandt andet fordi afdelingerne kan have forskellige perspektiver på borgerens problem, hvad der skal til - og hvem der skal betale for det.
- Lov og behov-dilemmaet: Sagsbehandlere kan ikke bevilge den hjælp, borgere og de selv finder relevant, fordi lovgivningen eller andre regler spænder ben herfor.
- Kategoriseringsdilemmaet: Flere af borgerne oplever, at kommunen behandler dem som "utilregnelige" eller "ikke i målgruppen" for den hjælp, de efterspørger.

En vej frem for at forbedre samarbejdet mellem borger og kommune, er at etablere 'Tillidsfremmende praksisser' som blandt andet kan bestå af:

- At borger og kommune samarbejder om at forstå problemet, og sammen finder den bedst mulige hjælp.
- At sikre en god, løbende, og ærlig kommunikation mellem borger og kommune.
- At dialog og aftaler mellem borger og sagsbehandler leder til handling.
- At kommunen sørger for en tværfaglig koordinering af indsatsen, og for at indsatsen er sammenhængende, helhedsorienteret og meningsfuld for borgeren.

- At kommunen organiserer indsatsen, så hjælpen kan gives i tide, inden problemerne eventuelt vokser.

Det Centrale Handicapråds anbefalinger til øget tillid på handicapområdet

På baggrund af undersøgelsen har Det Centrale Handicapråd otte konkrete anbefalinger, som de opfordrer til, at man forholder sig til på alle niveauer som redskab til at styrke tillid og inddragelse.

Det Centrale Handicapråd anbefaler:

- At Social- og Ældreministeren tager initiativ til regelmæssig gentagelse af undersøgelsen.
- At regeringen styrker fokus på handicapområdet på socialrådgiver- og socialformidleruddannelserne, samt mulighederne for efteruddannelse.
- At kommunerne forpligtes til at tilbyde rådgivning til borgere fra en uvildig/uafhængig instans, fx. borgerrådgivere.
- At Kommunalbestyrelserne styrker faglighed, vejledning og rådgivning – sikrer kommunalpolitisk og ledelsesmæssig fokus på tillid og kommunikation, og sikrer tydelighed om, at koordinering i indsatser er kommunens ansvar.
- At Kommunalbestyrelserne inddrager de kommunale Handicapråds erfaringer i planlægning af initiativer for at øge tilliden og i forbindelse med temperaturmålinger af tilliden.
- At de kommunale Handicapråd beder om svar på, om Kommunalbestyrelsen forholder sig til disse anbefalinger, og i øvrigt er med til at kvalificere drøftelsen og tillid og inddragelse i kommunerne.

Sagen afgøres endelig af

Handicaprådet.

Fagchef for Handicap & Psykiatri indstiller,

- At perspektiver fra Handicaprådendes Dag drøftes.

Beslutning

Perspektiver fra Handicaprådernes dag blev fremlagt og drøftet.

Særligt fokus på betydningen af at holde fast i – og understøtte det gensidige samarbejde og tilliden mellem borger og sagsbehandler.

Bilag

VIVEs slides Handicaprådernes Dag

DCHs anbefalinger Handicaprådernes Dag

Punkt 3: Temaer til drøftelse

00.15.00A00-1-21

Resume

Temadrøftelse om samarbejde og tillid med afsæt i VIVE's GAP-analyse: Inddragelse og tillid i mødet mellem kommunerne og borgere med handicap.

Sagsfremstilling

Der er kontinuerligt aktuelle og spændende temaer fremme hos forskellige organisationer eller råd, som er relevante for Handicaprådet at kende og være i dialog om.

På mødet i april blev der aftalt, at der fremadrettet ville indgå et fast temapunkt på dagsordenen, så Handicaprådet får mulighed for at drøfte relevante emner inden for en kontekst af Lemvig Kommune, og derved medvirke til at præge debatten lokalt.

Temadrøftelsen i juni måned handler om samarbejde og tillid.

Det er vigtigt, at borgere med handicap eller psykiske vanskeligheder føler sig trygge i mødet med kommunen. Erfaringer fra flere undersøgelser viser, at jo bedre kommunerne er til at inddrage, samarbejde og gå i dialog med borgeren, jo større er chancen for, at borgerne føler sig trygge i mødet med kommunen, og har tillid til kommunens afgørelser.

VIVE har på opfordring af Det Centrale Handicapråd foretaget en GAP-analyse, der undersøger om borgere med handicap og kommunale ledere og sagsbehandlere har samme opfattelse af mødet mellem borger og kommune - og af kommunernes sagsbehandling. Analysen identificerer desuden barrierer, muligheder og eksempler på inddragelses- og tillidsfremmende initiativer, som kommuner har gode erfaringer med.

Med afsæt i analysen, lægger punktet op til en drøftelse af resultaterne i en kontekst af Lemvig Kommune.

Sagen afgøres endelig af

Handicaprådet.

Fagchef for Handicap & Psykiatri indstiller,

- At temaet drøftes.

Beslutning

Temaet blev drøftet med særlig opmærksomhed på, hvordan vi sammen medvirker til at sikre gode dialoger og forståelse, så den gensidige tillid og samarbejdet styrkes. Det er også en tilgang, der politisk bakkes op omkring. I drøftelsen blev det fremhævet, at det er vigtigt at have en fleksibel og åben tilgang, så borgerne føler sig set, mødt og forstået.

Der var ligeledes drøftelser omkring, hvordan sagsbehandleren løbende også får viden om, hvordan borgeren oplever det konkrete møde, og hvorvidt borgeren oplever, at de har drøftet det vigtige og i øvrigt føler sig set og mødt. Her blev FIT nævnt som et muligt systematisk feedback-system. Generelt blev der givet udtryk for, at hovedparten af sagerne håndteres godt og med de nødvendige tillidsfulde dialoger.

Bilag

Temaer til Handicaprådet

VIVE Inddragelse og tillid i mødet mellem kommunerne og borgere med handicap - april 2021

Punkt 4: Besøgsture

27.69.48A00-1-21

Resume

På mødet den 6. april 2021 besluttede Handicaprådet, at der skulle planlægges besøg rundt om i kommunen, gerne også andre steder.

Sagsfremstilling

Administrationen har følgende forslag til besøg i Lemvig Kommune:

- Kærhuset
- Center for Sociale Tilbud
- Labyrinten
- STU.

Administrationen følger løbende udvikling og erfaringer fra andre kommuner. Hvis der viser sig at være et oplagt besøgsmaal uden for Lemvig Kommune, kan administrationen stille forslag om ændringer i det fastlagte program for besøg.

Sagen afgøres endelig af

Handicaprådet.

Fagchef for Handicap & Psykiatri indstiller,

- At Handicaprådet beslutter hvor besøgene skal foregå.

Beslutning

Handicaprådet godkendte forslaget til besøgsrunde, og starter op fra næste møde, så det bliver holdt på Kærhuset.

Der blev tillige rejst ønske om at se et af bofællesskaberne f.eks. Vangevej og ligeledes Tryghedshotellet evt. som alternativ ved at lederen deltager under et punkt på et Handicaprådsmøde og fortæller om arbejdet. Sundhedshuset blev også nævnt som ønske til et senere besøg.

Punkt 5: Årsrapport 2020 social-, sundheds- og ældreområdet

00.15.20P05-5-20

Resume

Årsrapport for social-, sundheds- og ældreområdet.

Sagsfremstilling

Der er udarbejdet en årsrapport for social-, sundheds- og ældreområdet. Rapporten er vedlagt som bilag.

Årsrapporten er opbygget ud fra 4 overskrifter inden for hvert område:

- Området i tal
- Årets fokusområder
- Særligt for området
- Hvor er vi på vej hen?

Derudover er der et afsnit med "Områderne går på tværs", som beskriver hvordan områderne samarbejder og går på tværs med fælles indsatser og projekter.

Årsrapporten omhandler indsatser og fokusområder for 2020. Der er politisk besluttet ændringer i organisationsstrukturen for både Ældreområdet og Handicap & Psykiatri, hvorfor organisationsdiagrammet for 2021 er ændret.

Sagen afgøres endelig af

Kommunalbestyrelsen via Social- og Sundhedsudvalget og Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Årsrapport sendes til orientering i Ældrerådet og Handicaprådet.

Vision, politikker og strategier

Politik for Børn, Voksne og Ældre.

Politik for Fritid, Frivillighed og Sundhed.

Strategi for Ældre og Værdighed.

Strategi for Handicap og Psykiatri.

Strategi for Sundhedsfremme og Forebyggelse.

Strategi for Digitalisering og Teknologi.

Strategi for Frivillighed og Civilsamfund.

Økonomi

Økonomi og HR har ingen bemærkninger.

Andre konsekvenser

Ingen.

Fagchef for Handicap & Psykiatri indstiller,

- At Årsrapport 2020 for social-, sundheds- og ældreområdet tages til efterretning.

Beslutning

Årsrapporten blev taget til efterretning, og der blev spurgt ind til de forskellige tilsyn fra bl.a. Socialtilsyn Midt og Patientsikkerhedsstyrelsen. Der blev her orienteret om de forskellige tilsyn og ligeledes om de områder, hvor kommunen selv skal varetage tilsynene, hvor kommunen er i gang med at etablere et fast og dialogbaseret tilsynskoncept for de kommunale tilsyn på området.

Bilag

Årsrapport 2020

Punkt 6: Antal magtanvendelser 2020 på ældre- og handicap- og psykiatriområdet

27.66.08A00-1-21

Resume

Det fremgår af årsrapporten, at antallet af indberettede magtanvendelser på Lemvig Kommunes borgere indenfor ældre, handicap- og psykiatriområdet i 2020 udgjorde 40. I 2019 var antallet 63. I 2018 var tallet 27, mens der i 2017 var 22.

Sagsfremstilling

Lemvig Kommune har haft forpligtelsen til at følge udviklingen på området siden Kommunalreformen i 2007.

Lemvig Kommune har siden haft en følgegruppe, der tager sig af indberetningerne om magtanvendelser på bo- og dagtilbud indenfor Handicap & Psykiatri og Ældreområdet.

Det er handlekommunen for den enkelte borger, der skal modtage og vurdere indberetninger om magtanvendelse. Følgegruppen behandler derfor indberetninger for alle Lemvig Kommunes borgere, både de der bor i Lemvig Kommune og de der bor på tilbud i andre kommuner.

Det enkelte tilbud skal sende indberetning om magtanvendelse til handlekommunen, driftskommunen samt Socialtilsynet. Handlekommunen skal vurdere, om indberetningen giver anledning til ændringer i borgerens forhold, mens Socialtilsynet skal vurdere, om indberetningen giver anledning til tilsynsmæssige overvejelser over for det pågældende tilbud.

Følgegruppen har udarbejdet en årsrapport vedrørende magtanvendelser for kalenderåret 2020.

Årstal	2020	2019	2018	2017
Antal indberettede magtanvendelser for Lemvig Kommune borgere	40	63	27	22

Antallet af indberettede magtanvendelser var i 2019 på 63. I 2018 var det 27 og i 2017 blev der indberettet 22 magtanvendelser.

Årstal	2020	2019	2018	2017
Indberettede magtanvendelser i Lemvig Kommunes tilbud (borgere fra andre kommuner)	3	3	2	0

Episoder med magtanvendelse opstår ud fra dilemmaer, som det pædagogiske personale skal håndtere i deres daglige arbejde. Dilemmaer der har afsæt i spørgsmål om borgerens ret til selvbestemmelse og medarbejdernes forpligtelse til at yde omsorg, og som, når de foldes ud, giver en forståelse for, hvorfor der kan forekomme episoder med magtanvendelse på botilbud.

I 2020 er der 43 indberetninger om magtanvendelse, hvormed det samlede antal indberetninger er lavere end i 2019, hvor der var 66 indberetninger om magtanvendelse. Antallet af indberetninger fra Kær-Huset og Klinkby Bo- og Dagcenter er faldet i 2020, mens antallet for Labyrinten stort set er uændret.

Grundet nye regler om indberetning af magtanvendelse, har man fra ledelsens side i 2020 har haft et øget fokus på at uddanne personalet i korrekt registrering, samt sikre at indberetninger sker efter de gældende regler. Der har i 2019/2020 været undervisning i det nye regler for personalet inden for handicap- og psykiatriområdet og områdelederne på Ældreområdet og der arbejdes løbende med at finde pædagogiske værktøjer til at undgå magtanvendelser.

Der kan ikke spores nogen generel udviklingstendens inden for brug af magtanvendelse, men der er ingen tvivl om, at et ledelsesfokus på de konkrete magtanvendelser og fælles faglig refleksion løbende bidrager til at styrke medarbejdernes viden om magtanvendelser, og hvordan de begrænses mest muligt.

Den typiske form for magtanvendelse i Lemvig i 2020 har været fastholdelse i hygiejnesituationen, og flere af situationerne er ikke noget man umiddelbart kan ændre på ved brug af pædagogiske værktøjer. Det er eksempelvis, hvor en dement borger skal have børstet tænder, men ikke altid er i stand til at deltage/samarbejde, og hvor det efter flere forsøg fra personalets side til sidst bliver nødvendigt at foretage en fastholdelse for at kunne børste tænderne/tandprotesen, da der ellers er risiko for personens sundhedstilstand. Det kan også være fastholdelse i forbindelse med bleskift, hvor borgeren ikke altid er i stand til at samarbejde.

En af de typer af magtanvendelse der registreres under ”uden lovhjemmel”, og som er tilbagevendende, er når personalet låser døren op ind til en borger. Dette kan være hvis borgeren er suicidal og man er bekymret for (det er før sket), at borgeren forsøger at tage sit eget liv, når borgeren i bestemte situationer låser døren.

Det er en magtanvendelse, når en sele spændes på en kørestolsbruger, der ikke selv er i stand til at give samtykke til selen. Denne form for magtanvendelse vil derfor altid forekomme.

Sagen afgøres endelig af

Social- og Sundhedsudvalget.

Sagen sendes til orientering i Handicaprådet og Ældrerådet.

Økonomi

Økonomi og HR har ingen bemærkninger.

Fagchef for Handicap & Psykiatri indstiller,

- At årsrapporten om magtanvendelser på Social- og Sundhedsområdet for 2020 tages til efterretning.

Beslutning

Handicaprådet tog årsrapporten om magtanvendelser til efterretning.

Bilag

Magtanvendelser 2020 - kommentarer

Magtanvendelser 2020 - Statistik

Punkt 7: Etablering af borgerrådgiver

00.01.00K00-1-21

Resume

Der er for perioden 2021-2024 afsat puljemidler, som kommunerne har mulighed for at søge om at komme i betragtning til ansættelse af en kommunal borgerrådgiver. Ulykkespatientforeningen har sendt en opfordring til kommunernes Handicapråd, om at søge midler fra puljen og ansætte en borgerrådgiver.

Handicaprådet har drøftet sagen om en mulig borgerrådgiver, og der var forskellige perspektiver på den mulige effekt. I forbindelse med rådets drøftelse blev der rejst et ønske om, at Social- og Sundhedsudvalget drøfter sagen og i den forbindelse overvejer, om kommunen skal søge puljemidler til etablering af en borgerrådgiverfunktion i Lemvig Kommune.

Sagsfremstilling

Handicaprådet har på deres seneste møde drøftet de mulige effekter af en egentlig borgerrådgiverfunktion i Lemvig Kommune, og drøftelsen i Handicaprådet tydeliggjorde forskellige perspektiver.

I forbindelse med drøftelsen gav nogle af repræsentanterne udtryk for, at en borgerrådgiver måske kan bidrage positivt i kommunens ambition om at styrke tilliden og det gode samspil mellem borgere, pårørende og sagsbehandlere. Her var der et ønske om, at kommunens Social- og Sundhedsudvalg tager stilling til, om Lemvig Kommune skal udarbejde en ansøgning og søge om at komme i betragtning til at få støtte til ansættelse af en kommunal borgerrådgiver, så de mulige effekter kan afprøves i praksis.

Gennem drøftelsen i Handicaprådet blev der ligeledes rejst bekymring for, om en mulig borgerrådgivningsfunktion kan skabe et ekstra led mellem sagsbehandlere og borgere, så der ikke længere er den samme direkte dialog. Herudover blev der peget på mulige forventninger om en fremtidig varig funktion, så kommunen efter den midlertidig mulige støtteperiode selv skal finde ressourcer til funktionen.

Sagen afgøres endelig af

Social- og Sundhedsudvalget.

Sagen sendes til orientering i Handicaprådet.

Lovgrundlag

Lov om kommunernes styrelse.

Økonomi

Økonomi og HR bemærker at en evt. borgerrådgivning vil være fuldt finansieret i perioden fra 2021-2024, hvis kommunen får puljemidler til opgaven.

Fagchef for Handicap & Psykiatri indstiller,

- At etablering af borgerrådgiver tages til efterretning.

Beslutning fra Social- og Sundhedsudvalget, 2. juni 2021, pkt. 6:

- At etablering af borgerrådgiver drøftes.
- At udvalget tager stilling til, om kommunen skal søge puljen til etablering af en borgerrådgiverfunktion.

Drøftet.

Social- og Sundhedsudvalget ønsker ikke at ansøge puljen, da der løbende arbejdes med at sikre sammenhæng og helhed i sagsbehandlingen, og udvikle kommunikationen mellem sagsbehandler og borgere, samt at Frivilligcentret har uddannet 4 bisiddere, som borgere kan trække på.

Sagen sendes til orientering i Handicaprådet.

Beslutning

Handicaprådet tog orienteringen om udvalgsbehandlingen til efterretning.

Bilag

Notat om Borgerrådgivning

Skrivelse fra Ulykkespatientforeningen om Borgerrådgivere

Punkt 8: Orientering fra formanden

27.69.48A00-1-21

Beslutning

Formanden orienterede om budgetprocessen og de økonomiske vilkår for Lemvig Kommune, hvor der skal findes besparelser. Helt basalt er Lemvig Kommune desværre ikke blevet begunstiget af udligningsreformen og det har haft stor betydning for kommunens samlede økonomi.

Punkt 9: Meddelelser

27.69.48A00-1-21

Sagsfremstilling

- Info fra tilgængelighedspuljen.
- Brev fra Den Uvildige konsulentordning på handicapområdet vedrørende retssikkerhedens Danmarkskort.

Fagchef for Handicap & Psykiatri indstiller,

- At meddelelserne tages til efterretning.

Beslutning

Handicaprådet tog meddelelserne til efterretning.

Bilag

Til Handicaprådet

Retssikkerhedens Danmarkskort - henvendelser til DUKH

Punkt 10: Eventuelt

27.69.48A00-1-21

Beslutning

Anne Kristine Leth orienterede om tilgængelighedspatruljen, som modtager mange henvendelser, hvor der ønskes rådgivning om hvordan tilgængelighed kan øges ved forskellige ombygninger og belægningsarbejder. Det opleves også at kommunen henvender sig og trækker på tilgængelighedspatruljen, og det er positivt.

Punkt 11: Godkendelse af referat

27.69.48A00-1-21

Fagchef for Handicap & Psykiatri indstiller,

- At referat godkendes.

Beslutning

Handicaprådet godkendte referatet.